

BIOR aicina turpināt ziņot par zivju migrācijas aizsprostiem; atklāti vairāki iespējams nelikumīgi izbūvēti šķēršļi upēs

Date : 15/07/2021

Jau vairākas nedēļas Latvijas iedzīvotājiem ir iespēja piedalīties unikālā institūta BIOR un Latvijas dabas fonda organizētā *citizen science* projektā un veidot zivju migrācijas šķēršļu karti. Izmantojot mobilo aplikāciju dabasdati.lv, iedzīvotāji aicināti atzīmēt savus novērojumus par zivīm grūti pārvaramiem šķēršļiem, piemēram, aizsprostiem un to paliekām, caurtekām, cilvēku veidotiem ūdenskritumiem.

Ar jau iesaistījušos aktīvistu palīdzību ir apzināti visdažādākie no līdz šim neapzinātiem zivju migrācijas šķēršļiem – sākot ar nepareizi iebūvētām caurtekām, cilvēku radītiem ūdenskritumiem un akmenskrāvu un HES uz upes, kurā normatīvie akti liedz to darīt.

Vadošie pētnieki pēc līdz šim saņemtās informācijas secina, ka upēs slēpjas daudzi vēl līdz šim neapzināti šķēršļi. Šī informācija ir akūti nepieciešama, jo nojaukšanu vai zivju ceļa izbūvi var plānot tikai tiem šķēršļiem, kuri ir apzināti un reģistrēti.

Lai noziņotu savus novērojumus, iedzīvotājiem ir jādodas uz Dabasdati mobilo aplikāciju, kur ir iespēja ievietot savus novērojumus, šķēršļa atrašanās vietu un fotogrāfiju. Lai to izdarītu, lietotājiem nepieciešams aplikācijā Dabasdati uzstādījumos izvēlēties iespēju “Pielāgot Bior projektam” un sākt ziņot šķēršļus upēs.

Valsts zinātniskā institūta “BIOR” vadošie pētnieki šobrīd veic upju inventarizāciju, atsūtītā informācija tiek apkopota un šķēršļi tiek sarindoti prioritārā secībā pēc to esošās un potenciālās nozīmes zivju faunas saglabāšanas.

Šķēršļu apzināšana upēs ir pirmais solis uz to ietekmes mazināšanu. Iedzīvotāju iesūtītā informācija tiks izmantota Latvijas upju inventarizēšanā, kuru šobrīd veic BIOR pētnieki. Pēc tam Latvijas upes 19 tūkstošu kilometru garumā tiks ierindotas prioritārā secībā pēc to esošās un potenciālās nozīmes zivju faunas saglabāšanā.

Latvijas upju inventarizācija nepieciešama, lai novērtētu upju nozīmi zivju sugu aizsardzībā un faunas daudzveidībā, kā arī saimnieciski izmantojamo zivju resursu saglabāšanā. Šāda datu bāze nodrošinātu zinātniski pamatotu upju apsaimniekošanas pasākumu plānošanu un palielinātu upju atjaunošanas pasākumu efektivitāti.

*Ilze Dimante,
Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "Bior"
Sabiedrisko attiecību vadītāja*